NORAKSTS

Lieta Nr. 1 42 0141 09
Lietvedības Nr. 1-0056-11/8

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2011.gada 25.februārī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis M.Birkmanis,

piedaloties atbildētājas – Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes pilnvarotajai pārstāvei *M.Z.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu *G.K.* pieteikumā par Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes 2009.gada 14.septembra lēmuma Nr.3268 (administratīvā pārkāpuma protokols Nr.PB489894) atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2009.gada 16.jūlijā Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Olaines iecirkņa Kārtības policijas nodaļas vecākais inspektors sastādīja *G.K.* administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PB 489894 par to, ka *G.K.* 2009.gada 10.jūnijā plkst.19:00 Rīgas rajona, Olaines pagasta, Pēterniekos pie mājas „*/Nosaukums/*" gulēja zālājā, atradās sabiedriskā vietā alkohola reibuma stāvoklī, kas aizskar cilvēka cieņu. Atbildība par šo pārkāpumu paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk arī – LAPK) 171.panta pirmajā daļā.

[1.1] 2009.gada 16.jūlijā Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Olaines iecirkņa Kārtības policijas nodaļas priekšnieka vietniece pieņēma lēmumu Nr.97/PB489894 (turpmāk arī – sākotnējais lēmums) *G.K.* izteikt brīdinājumu un uzlikt pienākumu segt izdevumus 11 latu apmērā par veikto pārbaudi.

[1.2] Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, *G.K.* to apstrīdēja Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes priekšniekam. Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes priekšnieks ar 2009.gada 14.septembra lēmumu Nr.3268 (turpmāk arī – Lēmums) nolēma atstāt negrozītu sākotnējo lēmumu.

[2] 2009.gada 27.oktobrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts *G.K.* (turpmāk arī – pieteicējs) pieteikums, kurā pieteicējs lūdz tiesu atcelt Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes 2009.gada 14.septembra lēmumu Nr.3268.

Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[2.1] No Lēmumā minētā izriet, ka pieteicēja vainu pierāda tikai policijas darbinieka *J.T.* ziņojumi, administratīvā pārkāpumā protokolā, kuru rakstīja policijas darbinieks *J.T.*, fiksētais un alkohola koncentrācijas noteikšanas rezultāti.

[2.2] 2009.gada 10.jūnijā pieteicējs būdams savās mājās, nevis kā Lēmumā minēts pie mājas „*/Nosaukums/*", Pēterniekos, Olaines pagastā, gulēja, kad sadzirdēja, ka uz ielas pie viņa mājas sāka darboties policijas patruļmašīnas sirēnas. Pieteicējs iznāca no mājām un ieraudzīja, ka uz ielas stāv pašvaldības policijas mašīna un pie viņa mājas vārtiem stāv pašvaldības policijas darbinieks, kurš arī aizturēja pieteicēju, nemaz nepaskaidrojot pieteicējam aizturēšanas motīvus.

Pieteicējs tika nogādāts Rīgas reģiona pārvaldes Olaines iecirknī, kur viņam tika veikta alkohola koncentrācijas pārbaude, sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

[2.3] Policijas darbinieks *J.T.* sastādīja pieteicējam administratīvā pārkāpuma protokolu, balstoties uz Olaines pilsētas pašvaldības policijas darbinieku, kas tajā naktī patrulēja un aizturēja pieteicēju, sniegtajām liecībām.

[2.4] Pieteicējs par nekorektu uzskata Lēmumā minēto, ka policijas darbinieki personīgi nepazīst viņu. Pieteicējs norāda, ka ar policijas darbinieku *J.T.* ir pazīstami kopš 1996.gada.

[2.5] Pieteicējs nenoliedz faktu, ka bija alkohola reibuma stāvoklī, bet uzskata, ka alkohola lietošana ir viņa personīga izvēle un būdams alkohola reibuma stāvoklī, pie tam savās mājās, viņš neuzvedās tā, lai viņa uzvedība aizskartu citu personu cieņu un godu.

[2.6] Lēmumam, ar kuru pieteicējam tika uzlikts par pienākumu segt izdevumus 11 latu apmērā par veikto alkohola koncentrācijas pārbaudi izelpotajā gaisā, pieteicējs arī nepiekrīt, jo pēc izveidojušās situācijas sanāk, ka viņam tagad ir jāsedz izdevumus par darbībām, kuras policijas darbinieki paši veicinājuši bez jebkāda likumīga pamatojuma.

[3] Atbildētāja pusē pieaicinātā iestāde Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvalde tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā norāda, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms pamatojoties uz turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Pieņemot Lēmumu tika vērtētas pieteicēja darbības, lai konstatētu piemērotā administratīvā pārkāpuma sastāvu. Gulēšana zālājā sabiedriskā vietā norāda uz necieņu pret vispārpieņemtajām sabiedrības normām. Līdz ar to pieteikumā norādītais apgalvojums, ka pieņemot Lēmumu iestāde balstījās uz nepatiesiem faktiem negūst apstiprinājumu. Aizturot personu dzīvesvietā alkohola reibuma stāvoklī netiek sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols. Personu var aizturēt dzīvesvietā, ja saņemta informācija par konkrētas personas rīcību, kas ir pamats personas aizturēšanai. Konkrētajā gadījumā šāda informācija netika saņemta,

policijas darbinieki uz pieteicēja dzīvesvietu izsaukti nebija, līdz ar to nav pamata neticēt policijas darbiniekiem.

[3.2] Izskatot sūdzību netika iegūti fakti, kas apstiprinātu, ka pieteicējs tika aizturēts savā dzīvesvietā. Atbildētājs norāda, ka izsaukuma uz pieteicēja dzīvesvietu nebija. Policijas darbinieki veica patrulēšanu un pamanīja pie mājas „*/Nosaukums/*" vīrieti, kurš gulēja zālājā un bija alkohola reibuma stāvoklī. Pieteicējs tika aizturēts un nogādāts Olaines iecirknī administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanai. Ņemot vērā alkohola reibuma pakāpi administratīvā pārkāpuma protokols tika sastādīts tikai 2009.gada 11.jūnijā plkst.09:00, kad pieteicējs bija atskurbis.

[3.3] Policijas darbinieks, sastādot administratīvā pārkāpuma protokolu rīkojas pildot dienesta pienākumus un viņa rīcība vērsta uz sabiedriskās kārtības nodrošināšanu likumā noteiktā kārtībā. Pie tam policijas darbinieki personīgi nepazīst pieteicēju un nekādā veidā nav ieinteresēti saukt viņu pie administratīvās atbildības, ja nav izdarīts pārkāpums.

Policijas darbinieks nepamatoti nesastāda administratīvā pārkāpuma protokolu, ja pārkāpēja rīcībā nav administratīvā pārkāpuma sastāva. Tas, ka policijas darbinieku pazīst iedzīvotāji, kuri dzīvo viņa apkalpojamā teritorijā, nedod pamatu uzskatīt šīs personas par paziņām, kas ir ieinteresētas nepamatoti viena otru aizvainot. Policijas darbinieka pazīšana norāda, ka konkrētais darbinieks pilda savus tiešos pienākumus apkalpojamā teritorijā un konkrētās teritorijas iedzīvotāji viņu pazīst.

[3.4] Norādāms fakts, ka pieteicējs tika aizturēts 2009.gada 10.jūnijā plkst.19:00, bet atbrīvots 2009.gada 11.jūnijā plkst.09:00, kas liecina, ka persona atradās stiprā alkohola reibuma stāvoklī un bija nepieciešama atskurbšana apstākļu noskaidrošanai. Lēmuma pieņemšanā pieteicējs piedalījās, bet nekādus paskaidrojumus vai iebildumus neizteica, līdz ar to secināms, ka piekrita inkriminētajam pārkāpumam – atrašanās sabiedriskā vietā tādā alkohola reibuma stāvoklī, kas aizskar cilvēka cieņu.

[4] Pieteicējs uz tiesas sēdi nav ieradies. Pieteicējs par lietas izskatīšanas vietu un laiku informēts likumā noteiktajā kārtībā. No pieteicēja 2011.gada 7.februārī saņemts iesniegums ar lūgumu atlikt lietas izskatīšanu, jo pieteicējs veselības stāvokļa dēļ nevar ierasties uz tiesas sēdi. Tiesa uzklausījusi atbildētājas pārstāvja viedokli, atzina, ka lietu iespējams izskatīt bez pieteicēja klātbūtnes.

[5] Atbildētājas pilnvarotā pārstāve tiesas sēdē norādīja, ka pieteikumu neatzīst uz rakstveida paskaidrojumos sniegto argumentu pamata. Papildus paskaidroja, ka pieteicējs aizturēts divas reizes. Pirmo reizi guļot zālājā pie savas mājas. Tika nogādāts policijas iecirknī atskurbšanai. Protokols sastādīts nākamā dienā no rīta, kad arī viņš palaists mājās. Otro reizi aizturēts vakarā pamatojoties uz cietušās iesniegumu par miesas bojājumu nodarīšanu.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, pārbaudot lietas materiālus un noklausoties atbildētājas pārstāvja paskaidrojumus, atzīst, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms.

[7] LAPK 171.panta pirmajā daļā paredzēta atbildība par alkoholisko dzērienu vai citu apreibinošo vielu lietošanu sabiedriskās vietās, izņemot vietas, kur alkoholisko dzērienu lietošanu atļāvusi pašvaldība, vai par atrašanos sabiedriskās vietās tādā reibuma stāvoklī, kas aizskar cilvēka cieņu, – izsaka brīdinājumu vai uzliek naudas sodu līdz simt latiem.

Izskatāmajā gadījumā, lai personu sauktu pie administratīvās atbildības atbilstoši šai tiesību normai, nepieciešams konstatēt, ka persona ir bijusi reibuma stāvoklī un tas ietekmējis personas uzvedību (izturēšanos), un šī uzvedība nav bijusi atbilstoša sabiedrībā vispārpieņemtam cilvēka uzvedības veidam sabiedriskā vietā.

[8] Lietā nav strīda, ka pieteicējs aizturēšanas brīdī atradās alkohola reibuma stāvoklī.

Lietā pastāv strīds par to, vai pieteicējs pie mājas „*/Nosaukums/*", Rīgas rajona, Olaines pagasta, Pēterniekos, gulēja zālājā, atrodoties alkohola reibuma stāvoklī.

[9] Saskaņā ar LAPK 243.panta pirmo daļu pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuri fakti, uz kuru pamata institūcijas (amatpersonas) likumā noteiktajā kārtībā nosaka administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību, pie administratīvās atbildības sauktās personas vainu un citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

LAPK 243.panta otrā daļa paredz, ka šos faktus konstatē ar šādiem līdzekļiem: ar protokolu par administratīvo pārkāpumu, ar tās personas paskaidrojumiem, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ar cietušā un liecinieku liecībām, eksperta atzinumu, lietiskajiem pierādījumiem, protokolu par priekšmetu un dokumentu izņemšanu, citiem dokumentiem, kā arī pārkāpumus fiksējošiem tehniskiem līdzekļiem (braukšanas ātruma noteikšanas mērierīces, mērierīces alkohola koncentrācijas noteikšanai izelpotajā gaisā, foto, video un tml.).

Līdz ar to par pierādījumiem lietā var kalpot administratīvā pārkāpuma protokols *(lietas 48.lapa)*, personas pārbaudes protokols *(lietas 53.lapa)* un policijas darbinieka ziņojumi *(lietas 51., 57.lapa)*.

[10] Saskaņā ar LAPK 237.pantu lietvedības uzdevumi administratīvo pārkāpumu lietās ir šādi: savlaicīgi, vispusīgi, pilnīgi un objektīvi noskaidrot katras lietas apstākļus, izlemt to stingrā saskaņā ar likumu, nodrošināt pieņemtā lēmuma izpildi, kā arī noskaidrot cēloņus un apstākļus, kas veicina administratīvo pārkāpumu izdarīšanu, novērst pārkāpumus, audzināt pilsoņus likumu ievērošanas garā un nostiprināt likumību.

Atbilstoši LAPK 272.pantam institūcijai (amatpersonai), izskatot

administratīvā pārkāpuma lietu, jānoskaidro gan pārkāpuma būtība, gan personas vaina, gan atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi, vai ir nodarīts mantisks zaudējums, kā arī jānoskaidro citi apstākļi, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

No minētajām normām izriet, ka, izvērtējot konkrēto gadījumu, iestādei, kas lemj par administratīvā soda uzlikšanu, ir jāveic pilnīga un objektīva lietas apstākļu noskaidrošana, jāpierāda un jāpamato ar pierādījumiem administratīvā pārkāpuma esamība vai neesamība, pie administratīvās atbildības saucamās personas vaina, kā arī jāveic lietderības apsvērumi, lemjot par soda piemērošanu personai.

[11] Izvērtējot lietas materiālos esošās ziņas par pieteicēja aizturēšanas un administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanas apstākļiem, atzīstams, ka tie ir savstrapēji pretrunīgi. Tiesa to pamato ar tālāk minētajiem argumentiem.

[11.1] No administratīvā pārkāpuma protokola, 2011.gada 11.jūnija policijas darbinieka *J.T.* ziņojuma *(lietas 57.lapa)* un atbildētājas paskaidrojumiem izriet, ka pieteicējs aizturēts 2009.gada 10.jūnijā plkst.19:00 sabiedriskā vietā pie mājas „*/Nosaukums/*", Rīgas rajona, Olaines pagasta, Pēterniekos, guļot zālājā alkohola reibuma stāvoklī. Tā kā pieteicējs atradās stiprā alkohola reibumā, administratīvā pārkāpuma protokols sastādīts nākamās dienas rītā 2009.gada 11.jūnijā plkst.09:00.

Minētais nonāk tiešā pretrunā ar otru lietas materiālos esošo 2011.gada 11.jūnija policijas darbinieka *J.T.* sastādīto ziņojumu *(lietas 51.lapa)*, kurā norādīts, ka 2009.gada 11.jūnijā plkst.03:50 Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Olaines iecirkņa dežūrdaļā tika nogādāts pieteicējs, kurš bija alkohola reibuma stāvoklī.

Secināms, ka pieteicēju nevarēja atkārtoti aizturēt 2009.gada 11.jūnijā plkst.03:50 un nogādāt Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Olaines iecirkņa dežūrdaļā, jo viņš jau tur atradās, atbilstoši administratīvā pārkāpuma protokolā fiksētajām ziņām.

[11.2] Pamatotas šaubas rada arī apstāklis, ka administratīvā pārkāpuma protokolā nav izdarītas atzīmes par to, ka pieteicējam veikta alkohola pārbaude, fiksējot pārbaudes rezultātus vai protokolam pievienots dokuments par šādu pārbaužu veikšanu.

No personas pārbaudes protokola redzams *(lietas 53.lapa)*, ka alkohola koncentrācijas noteikšana veikta 2009.gada 11.jūnijā: pirmais mērījums sākts plkst.03.43, pabeigts 03.44; otrais mērījums sākts plkst.04.20, pabeigts 04.21.

Tas, ka alkohola pārbaude uzsākta 2009.gada 11.jūnijā plkst.03.43 apstiprina policijas darbinieka *J.T.* ziņojumā norādīto, ka 2009.gada 11.jūnijā plkst.03:50 Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Olaines iecirkņa dežūrdaļā tika nogādāts pieteicējs, kurš bija alkohola reibuma stāvoklī.

[12] Administratīvā pārkāpuma lieta, ievērojot pārkāpuma raksturu

un sankcijas atbilstību krimināls fērai, ir pielīdzināma krimināllietai *(sk. Satversmes tiesas 2002.gada 20.jūnija spriedumu lietā „Par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 279.panta otrās daļas un 280.panta pirmās daļas 4.punkta daļā, kas nosaka, ka tiesas spriedums lietā par amatpersonas lēmumu par administratīvā soda uzlikšanu ir galīgs, un Latvijas Civilprocesa kodeksa 239.panta ceturtās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 89., 91. un 92. pantam, kā arī 1950.gada 4.novembra Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.pantam")*. Līdz ar to, izlemjot jautājumu par pārkāpēja vainu, jāievēro nevainīguma prezumpcija – nevienu nevar atzīt par vainīgu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un sodīt, kamēr viņa vaina nav pierādīta likumā noteiktajā kārtībā, kā arī visas šaubas par vainu, kuras nav iespējams novērst, jāvērtē par labu indivīdam (pārkāpējam).

LAPK 244.pantā noteikts, ka institūcija (amatpersona) pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas.

Tiesa secina, ka priekšroka dodama tādiem pierādījumiem, kuru objektivitāti nebūtu pamata apšaubīt.

Ievērojot minētos apsvērumus, tiesa tomēr dod priekšroku pieteicēja paskaidrojumiem, nevis administratīvā pārkāpuma protokolā nostiprinātajām ziņām un policijas darbinieka ziņojumiem.

[13] Balstoties uz iepriekš minēto, secināms, ka atbildētāja izskatāmajā lietā nav pierādījusi pieteicēja prettiesisku darbību, kas izpaudusies kā gulēšana sabiedriskā vietā zālājā, atrodoties alkohola reibuma stāvoklī, atbildība par ko paredzēta LAPK 171.panta pirmajā daļā.

[14] Saskaņā ar LAPK 9.pantu par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība.

Juridiskajā literatūrā ir norādīts, ka katrs Krimināllikumā paredzētais noziedzīga nodarījuma sastāvs ir visu objektīvo un subjektīvo pazīmju kopums, kas raksturo darbību vai bezdarbību kā noziedzīgu nodarījumu un personu, kas izdarījusi šo pārkāpumu.

Tā kā nav konstatējama tāda administratīvā pārkāpuma pazīme kā noziedzīga nodarījuma objekts un objektīvā puse, tad neveidojas nodarījuma sastāvs. Atbilstoši LAPK 239.panta 1.punktam iesāktā lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā jāizbeidz, ja nav bijis notikuma vai tajā nav administratīvā pārkāpuma sastāva. Pastāvot nodibinātajiem apstākļiem, atzīstams, ka Lēmums ir atceļams, bet lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā ir izbeidzama.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.-291.pantu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 239.panta 1.punktu un 286.panta pirmās daļas 3.punktu, tiesa

nosprieda:

apmierināt *G.K.* (personas kods */personas kods/*) pieteikumu par Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes 2009.gada 14.septembra lēmuma Nr.3268 (administratīvā pārkāpuma protokols Nr.PB489894) atcelšanu.

Atcelt Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes 2009.gada 14.septembra lēmumu Nr.3268 (administratīvā pārkāpuma protokols Nr.PB489894) par *G.K.* (personas kods */personas kods/*) saukšanu pie administratīvās atbildības saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 171.panta pirmajā daļā paredzēto pārkāpumu un administratīvā pārkāpuma lietu izbeigt.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis (paraksts) M.Birkmanis

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
tiesnesis _____ M.Birkmanis
Rīgā, 2011.gada 25.februārī.